

ת"פ 54133/07/20 - מדינת ישראל נגד משה ממן

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 54133-07-20 מדינת ישראל נ' ממן

בפני כבוד השופטת זהר דיבון סגל
המאשימה
מדינת ישראל
נגד

הנאשם
משה ממן
בא כוח המאשימה עוה"ד הדר פרשר
בא כוח הנאשם עוה"ד זהר ברזילי

החלטה

לפני בקשה לביטול כתב האישום כנגד הנאשם מחמת טענות מקדמיות, פגם בכתב האישום, התיישנות והגנה מן הצדקלפי סעיף 149(3)(8)(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב 1982 (להלן: החוק).

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום האוחז חמישה אישומים ומייחס לו תקיפה הגורמת חבלה של ממש - 3 עבירות לפי סעיפים 380 + 382(ג) לחוק העונשין התשל"ז 1977 (להלן: חוק העונשין), תקיפה סתם בן זוג-2 עבירות לפי סעיפים 379 + 382(ב) לחוק העונשין, איומים - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין והיזק לרכוש במזיד - עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין. על פי הנטען בכתב האישום בוצעו העבירות כלפי אישתו (כיום גרושתו) ואם שלושת ילדיו ובין השנים 2012-2019.

טיעוני הצדדים בתמצית

2. ב"כ הנאשם עתר כאמור לביטול כתב האישום.

לטענתו כתב האישום נוסח בצורה לקויה שכן נעדר ציון הזמן בו לכאורה בוצעו העבירות. מכאן שניסוח לקוי זה או נכון יותר לומר חסר, אינו מאפשר לנאשם להתגונן מפני האישום ולהעלות טענות הגנה שיהיה בהם להפריך את המיוחס לו.

באשר להתיישנות נטען כי כתב האישום כולל מספר אישומים שהתרחשו לפני שנים רבות, חלק מהעבירות התיישנו ועל כן דינן להימחק. בהקשר לכך הוסיף וטען בא כוח הנאשם כי נפל פגם בהחלטת המאשימה אשר מצאה לאמץ על אף השיהוי הניכר, את גרסתה של המתלוננת במלואה מבלי לקחת בחשבון שיקולים הנוגעים להגנת הנאשם. למצער טען בא כוח הנאשם כי אין עניין ציבורי בהגשת כתב אישום המייחס עבירות שבוצעו לפני שנים רבות מקום בו

הנאשם נעדר עבר פלילי, מקיים אורח חיים נורמטיבי, איש צבא קבע והמפרנס את משפחתו החדשה בכבוד.

בא כוח הנאשם הוסיף וטען כי הגשת כתב האישום עומדת בסתירה מהותית לעקרונות צדק והגינות משפטית שכן ביום 31.12.2019 הודע לנאשם במכתב רשמי כי תיק המשטרה בו נחקר כחשוד נבחן בפרקליטות והוחלט על גניזת התיק מבלי שיוגש כנגדו כתב אישום (להלן: הודעת הגניזה). לאחר מכן נפתח תיק המשטרה על ידי התביעה המשטרתית בחוסר סמכות ומבלי שנשלחה לנאשם, הודעת ידוע על אפשרות להשיג על החלטת פתיחת התיק מחדש כמתחייב בסעיף 65' לחוק. מכאן נפגעה זכותו של הנאשם לקיים שימוע טרם הגשת כתב האישום. לטעם בא כוח הנאשם הגשת כתב אישום לאחר שהנאשם הסתמך על הודעת הגניזה וסבר כי אותה הפרשייה בה נחקר כחשוד נמצאת מאחוריו, עומדת כאמור בסתירה לעקרונות צדק והגינות. בעמדתו הפנה לפסיקה ענפה שיצאה תחת בתי המשפט השונים.

3. בתגובה טענה המאשימה כי מקרה זה אינו בא בגדרם של המקרים החריגים בהם יורה בית המשפט על ביטול אישום בשל הגנה מן הצדק. לעמדתה, לא נפל פגם או פסול בעצם הגשת כתב האישום או בניסוחו. בהקשר לכך נטען כי אחרי שנים בהם סבלה המתלוננת מנחת זרועו של הנאשם מצאה את הכוח והעוז למסור תלונה. המתלוננת פירטה מסכת אירועי אלימות קשים אשר נפרסו על פני שנים ואי אפשר לצפות כי יפורטו המועדים המדויקים שבהם אירעו לכאורה המעשים. באשר לטענת ההתיישנות - מדובר בעבירות פשע אשר תקופת ההתיישנות בגין היא עשר שנים ומועד זה טרם חלף ומכאן שדין הטענה להידחות על הסף. לסיום הסבירה המאשימה כי מקורה של הודעת הגניזה בטעות שנפלה בתום לב והחלטת המאשימה בדבר הגשת כתב האישום נעשתה בסמכות.

דיון והכרעה

4. עניינה של טענת הגנה מן הצדק הוא בסמכותו של בית המשפט לבטל כתב אישום אם השתכנע שהגשתו או בירורו עומדים בניגוד לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

5. כידוע, דוקטרינה זו הוכרה בפסיקת בית המשפט העליון בע"פ 2910/94 יפת נגד מדינת ישראל (להלן: עניין יפת), מבחינה עוצבו ורוכזו בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ [פורסם בנבו] (3.3.2005) (להלן: הלכת בורוביץ) ועוגנה היא בספר החוקים בסעיף 149(10) לחוק - התוחם את גבולות ההגנה למקרים בהם "הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".

6. על פי עקרון זה, על בית המשפט לבחון האם נוצרו נסיבות, בין כאלה הקשורות בהתנהלות רשויות אכיפת החוק ובין אחרות, המחייבות המסקנה כי במקרה שלפניו אי אפשר להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן או אם אפילו אפשר להבטיח זאת עדיין מתחייבת מסקנה כי ניהול ההליך פלילי נגד הנאשם יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות (ע"פ 5672/05 טגר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (21.10.2007)).

7. נקבע כי "רק במצבים שבהם נוצרה פגיעה חמורה וקיצונית, ייעתר בית המשפט ויבטל את כתב האישום. ביטול כתב האישום לא יעשה מקום שבו ניתן לרפא את הפגמים באמצעים מתונים ומידתיים יותר" (ע"פ 2375/12 מזרחי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (16.5.2013); ע"פ 25429-01-10 מדינת ישראל נ' מוסטפא [פורסם בנבו] (ביום 13.5.2010)).

8. עת מועלית טענת הגנה מן הצדק יש לבחון, אפוא, המקרה בנסיבותיו ולפי מבחן משולש שנקבע בהלכת בורוביץ :

לפי מבחן זה יש לבחון בשלב הראשון מהם הפגמים שנתגלו בהליך המשפטי המתנהל כנגד הנאשם ומהי עוצמתם; בשלב השני יש לקבוע האם אפשר לקיים את ההליך הפלילי, בצורה הוגנת וצודקת, חרף הפגמים שנתגלו בו. בשלב זה על בית המשפט לאזן בין האינטרסים הרלוונטיים השונים תוך התחשבות במקרה ובנסיבותיו ובהתייחסות, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם, למידת הפגיעה ביכולתו להתגונן כראוי ולמידת אשמתה של הרשות או של אחרים. בשלב השלישי על בית המשפט לבדוק, במידה והשתכנע כי ההליך אכן נוהל באופן אשר נוגד את עקרונות הצדק וההגיונות באופן מהותי, האם אפשר לנקוט באמצעים מתונים יותר מאשר ביטול כתב-האישום על-מנת לרפא את אותם הפגמים שנפלו בהליך.

ומן הכלל אל הפרט :

טענת הפגם בכתב האישום

9. צודק בא כוח הנאשם כי עשויים להיות מקרים נדירים בהם כתב האישום ינוסח בצורה כה כללית, כך שהגנתו של נאשם פלוני תקופח. ואולם אין זה המקרה בענייננו. אסביר.

10. סעיף 85 לחוק שכותרתו תוכן כתב האישום, קובע בין היתר כי:

"[...] כתב אישום יכיל:

(1) שם בית המשפט שאליו הוא מוגש...

...

(4) תיאור העובדות המהוות את העבירה בציון המקום והזמן **במידה שאפשר**

לבררם..."

11. מלשוננו של סעיף 85(4) לחוק עולה כי המחוקק היה ער לקשיים מסוג זה לפנייהם ניצבת התביעה בעת שהיא מנסחת כתבי אישום, בציינו כי המועדים והמקומות יובאו בכתב האישום אך "במידה שאפשר לבררם".

12. ובענייננו, ביום 17.4.2019 מסרה המתלוננת במשטרה תלונה ארוכה ומפורטת בה היא מגוללת מסכת עבירות אלימות שבוצעו על פני מספר שנים ולייתר הדיוק בין השנים 2012-2019, כאשר חלקן בוצעו בזמן שהשניים בעיצומו של הליך גירושין. מטבע הדברים, ונוכח חלוף הזמן המשמעותי, קיים קושי מובנה לבודד כל אירוע ואירוע תוך ציון תאריכים מדויקים לעניין מועד התרחשותם.

13. מכאן, המאשימה פעלה בהתאם להוראות החוק ופירטה ככל האפשר מספר אירועים ספציפיים אשר

נכתב לגביהן מועד, גם אם נעשה בקירוב ולא מצאתי כי נפל כל פגם בניסוח כתב האישום. ודוק, אי ציון מועדים מדויקים אינו מהווה עיוות דין לנאשם, ואין בכך "התנהלות בלתי נסבלת של רשות" או "התנהלות שערורייתית".

14. אוסיף ואומר כי גם מבחינה עובדתית דומה כי אין בטענתו של הנאשם ממש, חדשות לבקרים מוגשים כתבי אישום במסגרתם טוענת המאשימה כי העבירה בוצעה במועד שאינו ידוע במדויק (או שעובדות נוספות אינן ידועות למאשימה) ובמובן זה עניינו של הנאשם אינו חריג או יוצא דופן.

15. כתב האישום, מפורט דיו על מנת לאפשר לנאשם הוא המבקש בעניינו, לנסות ולהפריך את המיוחס לו ואין לומר כי יכולתו של הנאשם להתגונן קופחה או כי אין באפשרותו ליתן מענה לכתב האישום. דברים אלו נכונים בפרט כאשר הנאשם למיטב הבנתי, מכחיש מכל וכל וטוען כי מעולם לא נהג בалиמות כלפי המתלוננת וטוען כי מדובר בהאשמות שווא על רקע בגידה והליך גירושין עקוב מדם ובידיו ראיות שיהא בהן להפריך את המיוחס לו בכתב האישום.

טענת התיישנות או שיהוי

16. בחנתי את טענתו המפורטת של בא כוח הנאשם אך אין בידי לקבלה. אנמק טעמיי.

17. החקירה כזכור החלה ביום 17.4.2019 עם מסירת התלונה במשטרה. כתב האישום הוגש ביום 20.7.2020 וכזכור מפורטים בו חמישה אישומים. מבחינה כרונולוגית האישום החמישי הוא המוקדם ביותר על ציר הזמן. לנאשם מיוחסות עבירות מסוג "פשע" אשר בוצעו לכאורה במהלך שנת 2012 (כאשר המתלוננת הייתה בחודש שמיני להריונה), האישום הרביעי - עבירות אשר בוצעו לכאורה בשנת 2013 והאישום השלישי - עבירות אשר בוצעו לכאורה בשנת 2014.

18. כידוע, תקופת ההתיישנות הסטוטורית קבועה בסעיף 9(א)(2) לחוק - "באין הוראה אחרת לעניין זה בחוק אחר, אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה אם עברו מיום ביצועה - בפשע אחר - עשר שנים".

19. לכן משהוגש כתב האישום בתוך פרק זמן סביר מיום הגשת התלונה ובתקופת הזמן הסטוטורית שנקבעה בחוק, דין טענת ההתיישנות להידחות על הסף.

20. הלכה למעשה טוען בא כוח הנאשם לפגם בעצם הגשת כתב האישום לנוכח האירועים אשר התרחשו לכאורה לפני שנים רבות. ואם לדייק הטענה אינה לשיהוי הנעוץ במעשיה של המאשימה אלא לשיהוי הניכר במעשיה של המתלוננת. ואם לדייק עוד יותר שהרי לטעם בא כוח הנאשם נפל פגם בהחלטת המאשימה אשר מצאה לאמץ על אף השיהוי הניכר את גרסתה של המתלוננת ולהגיש כתב אישום.

21. כלל בית המשפט אינו משמש כ"תובע על" ואינו מחליף את שיקול דעתה של המאשימה בשיקול דעתו

אלא במקרים חריגים. ואולם, יש לבחון האם חלוקי הזמן מביצוע העבירות לכאורה מצדיק את ביטול כתב האישום, בשלב מקדמי זה, לפי שיש בו לפגוע פגיעה ממשית ובלתי הפיכה ביכולתו של הנאשם לנהל הגנתו.

22. נכונה אני להסכים עם תחושת חוסר הנוחות שנוצרה אצל הנאשם ובא כוחו ואני מודעת היטב לקשיים הנלווים לניהול הליך פלילי בפרט כאשר מדובר בעבירות שבוצעו לכאורה לפני שנים רבות. ואולם, הטענה בדבר פגיעה בזכותו של הנאשם להתגונן כראוי היא טענה כללית. בא כוח הנאשם לא פירט אילו עדים או ראיות מנוע הוא מלהביא היום, ולא הוכיח בפניי, נזק ראיתי ממשי. ההפך הוא הנכון, בא כוח הנאשם חזר ונשנה הבהיר כי בידיו ראיות טובות להוכיח כי מדובר בהאשמת שווא על רקע בגידה וגירושין (עמ' 6 שורות 14-16). טענות כאלו ואחרות בנוגע לפגיעה אפשרית בזיכרונם של העדים משום חלוקי הזמן מאז מועד האירועים מושא כתב האישום, הינן טענות מוקדמות וכלליות, שאין בהן להצדיק ביטול של כתב האישום בעת הזו.

23. בשלב מקדמי זה, חומר הראיות שבידי המאשימה אינו מצוי בפני בית המשפט ואין כל אפשרות לדעת על שום אלו ראיות לכאורה מבססת המאשימה סיכוי סביר להרשעה, ובוודאי שלא ניתן להעריך משקלן. הטענה בדבר קיומו של נזק ראיתי מחייבת בירור עובדתי ואין מקומה להתברר כטענה מקדמית.

24. אף אם נניח לטובתו של המבקש כי ראיות המאשימה כולן עדויות ואפשר וחלוקי הזמן יקהה את זיכרונם של העדים, ובכך יקשה על בירור האישום. עם זאת, ברור כי ככל שיעלו קשיים שכאלו יינתן לכך משקל בשלב ההערכה הכוללת של הראיות. על כן, ובמידה ולא יצלח בידי המאשימה להוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לספק סביר, על בסיס העדויות שבידה, אפשר ויפעל הספק לטובת הנאשם. מכאן אי אפשר לומר כי פגמים בזיכרונם של העדים יהוו, דווקא, חיסרון להגנתו של הנאשם.

25. כך הוא באשר לטענת הנאשם בנוגע לעצם השיהוי בהגשת התלונה. פנייה מאוחרת לרשויות האכיפה וחשיפת מקרי אלימות במשפחה היא תופעה מוכרת ובמובן זה כאמור עניינו של הנאשם אינו חריג. יש להניח כי ההסבר לכך מעוגן בנסיבות המקרה אשר יתבררו במהלך המשפט. ככל שיתברר אין בידי המתלוננת הסבר מניח את הדעת לשיהוי, שהרי עשוי לקום ספק שיעמוד לטובת הנאשם.

26. מכאן שלא הוכח בפני כי נוכח חלוקי הזמן והשיהוי בהגשת התלונה עשוי להיגרם נזק ראיתי, ולבטח לא כזה שיש בו להצדיק את ביטולו של כתב האישום משום פגיעה ממשית בזכותו וביכולתו של הנאשם לנהל הגנתו.

27. יתרה מזאת, חלוקי הזמן מיום ביצוע העבירה אינו השיקול היחיד העומד לנגד עיני. יש לבחון, בזיקה לנסיבות המקרה, שיקולים רלבנטיים נוספים, לרבות טיבן וחומרתן של העבירות המיוחסות לנאשם והאינטרס הציבורי בהעמדה לדין בגין.

28. העבירות המיוחסות למבקש הן כאמור עבירות מסוג פשע. כתב האישום הוגש בתקופת ההתיישנות הקבועה בדין, תוך שמתקיים אינטרס הציבורי בניהול הליך משפטי לשם הגנה על הערכים המוגנים, זכותה של

המתלוננת לכבוד לשלמות גופה לשלוות נפשה וביטחונה, בכפוף לשמירה על זכויות הנאשם להליך פלילי הוגן. עולה אפוא כי אף בבחינת איזון האינטרסים, מתחזקת המסקנה כי אין הכף נוטה לביטול כתב האישום, בשלב זה, שכן האינטרס הציבורי גובר על אינטרס הנאשם לרקע טענותיו, ולטובת ניהול ההליך המשפטי בעניינו.

הגשת כתב אישום לאחר שנמסרה הודעה על גניזת תיק המשטרה

29. בקליפת אגוז אפרט השתלשלות האירועים שקדמו להגשת כתב האישום כפי שעולה מטיעוני הצדדים.

30. החקירה כזכור נפתחה ביום 17.4.2019 כאשר ביקשה המתלוננת למסור תלונה אודות שורה של מעשים אלימים שביצע בה לטענתה הנאשם ונפתח תיק משטרה - פל"א 167941/19 תחנת יבנה - (להלן: תיק המשטרה).

31. בהתאם להצהרת המאשימה תיק המשטרה פוצל לתיק משנה שמספרו 471873-19 ועניינו חשד לתקיפת קטין חסר ישע, חשד המיוחס לאדם אחר (להלן: תיק משנה). עם סיום החקירה הועבר תיק המשנה לפרקליטות לעיון ובחינה שכן מדובר בעבירות הנמצאות בסמכותה. בשוגג או בהיסח הדעת, נקלט תיק המשנה במשרדי הפרקליטות תחת מספר פל"א שגוי - מספר הפל"א של תיק המשטרה בעניינו של הנאשם. תיק המשנה הועבר לעיון של פרקליט אשר בחן את התיק ומצא כי אין די ראיות להגשת כתב אישום. מכאן ובשל טעות נגזרת במשרדי הפרקליטות נשלחה לנאשם הודעת הגניזה אשר הייתה מיועדת לנמען אחר.

עוד בהתאם להצהרת המאשימה הנאשם לא נחשד בתקיפת קטין חסר ישע, תיק המשטרה בעניינו לא הועבר לעיון הפרקליטות, לא נבחן על ידיה וממילא לא התקבלה בעניינו החלטה על גניזת התיק. אלא שתיק המשטרה בעניינו של הנאשם הועבר למאשימה היא התביעה המשטרית. ביום 25.3.2020 התקבלה החלטה בדבר הגשת כתב האישום וביום 7.7.2020 הוגש כתב האישום לבית המשפט. המאשימה הוסיפה והצהירה כי בניגוד לטענת בא כוח הנאשם לא הוגש ערר על החלטת הסגירה שנשלחה בשוגג.

32. חזקה עליי הצהרה זו של המאשימה. מכאן שלא ראיתי להידרש לטענותיו המפורטות של בא כוח הנאשם בדבר הפרת חובת היידוע והשימוע בהתאם לסעיף 65(ב) לחוק ובהתאמה לפסיקה הענפה הנוגעת לסוגיה זו. אין זהו המקרה בעניינו.

33. מהמקובץ לעיל עולה כי אכן נפלה טעות תחת ידי המאשימה אך מדובר בטעות שנעשתה בתום לב. טעות אשר פגעה בזכויותיו של הנאשם שהסתמך על הודעת הסגירה וכי הניח ובצדק שאותה פרשייה נמצאת מאחוריו. עם זאת אין "מנצחים טעות בטעות" ואין המדובר בפגיעה קשה וקיצונית בתחושת הצדק וההגיונות המצדיקה את ביטול כתב האישום שהוגש כנגד המבקש.

34. לסיכום: לא מצאתי כי נפל פגם או פסול בעצם הגשת כתב האישום ואף לא מצאתי כי ניהול ההליך

הפלילי עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית באופן המצדיק את ביטול כתב האישום בהליך מקדמי. מעבר לכך קיים אינטרס ציבורי מובהק בניהול ההליך המשפטי. עבירות אלימות במשפחה הן תופעה נפסדת המהווה נגע רע בחברה ועל רשויות החוק להביא למיגור תופעה זו. מכאן שלא מצאתי כי יש ליתן בכורה לנסיבותיו האישיות של הנאשם בהיותו איש משפחה ואיש צבא קבע, נעדר עבר פלילי ולנוכח חלוף הזמן על פני האינטרס הציבורי בהעמדה לדין. ואין בכל אלו כדי להוות טענה להגנה מן הצדק ולביטול כתב האישום ודומה כי יינתן להם המשקל המתאים בשלב מאוחר יותר של המשפט.

לאור כל זאת, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, ז' סיוון תשפ"א, 18 מאי 2021, במעמד הצדדים.